

Dr Jeffrey Hudon, Archeologia biblijna, sesja 5, Arena geograficzna, część 1

© 2024 Jeffrey Hudon i Ted Hildebrandt

To jest dr Jeffrey Hudon i jego nauczanie na temat archeologii biblijnej. To jest sesja 5, Arena Geograficzna, Część 1.

Stanowiska i wydarzenia archeologiczne poświadczane archeologicznie nie powstają w próżni.

Aby zrozumieć archeologię, musimy zrozumieć kraj i kontekst geograficzny. Poświęćmy więc trochę czasu i przyjrzymy się kontekstowi geograficznemu archeologii, jaką jest kraina biblijna. Oczywiście jest to piękny obraz Jerozolimy z Góry Oliwnej, bardzo typowa scena lub widok z tego miejsca.

Kraina biblijna jest bliska i droga wierzącym na całym świecie, ale jest szczególnie istotna, jeśli jesteś Żydem. I trochę współczesnej historii, fale żydowskiej imigracji, Olimowie, którzy przybyli i dokonali aliji do tej ziemi na przełomie XIX i XX wieku, przybyli znowu z Europy, z Bliskiego Wschodu, z Afryki. Jedną z pierwszych rzeczy, które Sabrasowie, Żydzi, którzy nadal mieszkali w Ziemi Świętej, urodzili się w Ziemi Świętej, było zabieranie ich na wycieczki.

A te wycieczki nazywały się Yediat Haaretz, czyli poznanie ziemi. Było to bardzo udane, ponieważ stworzyło bardzo silną więź między ludźmi a ich nową ziemią, ponieważ dosłownie wracali do domu. I tak, przynajmniej dla Izraelczyków, Żydów przed założeniem państwa Izrael, a teraz dla Izraelczyków, związek z ziemią jest bardzo, bardzo ważny.

A tutaj macie trochę materiałów wykorzystywanych przez Agencję Żydowską, a później przez rząd Izraela do sprowadzenia niedawnych imigrantów na tę ziemię. Byli pewni uczeni i niektórzy nauczyciele, którzy odegrali kluczową rolę w pomaganiu nie tylko Żydom i imigrantom, ale także, na poziomie akademickim, w badaniu ziemi. Aby wskazać kilku z nich w prawym górnym rogu, jest to Michael Aviona, który był wykształcony i faktycznie uzyskał doktorat. w Anglii, ale był po prostu niesamowitym badaczem okresu klasycznego, grecko-rzymskiego, bizantyjskiego, a także geografem historycznym.

Napisał książkę, najpierw w języku hebrajskim, a następnie w języku angielskim, zatytułowaną Ziemia Święta. Jest to w zasadzie geografia historyczna od okresu perskiego aż do powstania islamu. Drugi pan w prawym dolnym rogu to Benjamin Mazar.

Był badaczem Starego Testamentu, który w latach dwudziestych XX wieku przeprowadził się do Izraela i ostatecznie objął stanowisko rektora Uniwersytetu Hebrajskiego. Ale był znakomitym uczonym, archeologiem i geografem historycznym. I to jest jego hebrajska praca na temat historii badań archeologicznych na ziemi Izraela.

Ich uczniowie, uczniowie Mazara i Aviony, ponownie stali się czołowi, przede wszystkim, w badaniu łądu. I znowu, nazywa się to studiowaniem geografii historycznej, ponieważ próbując zrozumieć historię i archeologię oraz stanowiska i ruiny archeologiczne, należy posługiwać się różnymi dyscyplinami, należy umieścić je w odpowiednim kontekście. A ci ludzie wiedzieli, jak to zrobić bardzo, bardzo dobrze.

Ten, na którym znajduje się wiele jego zdjęć, to Yohanan Aharoni, który był uczniem Mazara i napisał wciąż popularny podręcznik *The Land of the Bible*, który był w zasadzie tomem towarzyszącym Avionie jedynie dotyczącym wcześniejszych okresów, okresów Starego Testamentu. Jego uczniem był tam Anson F. Rainey. Właściwie był moim doradcą, kiedy byłem studentem w Izraelu.

Był znowu znakomitym biblistą, archeologiem i geografem historycznym, niesamowitym językoznawcą. I dla wszystkich zainteresowanych: nie dostaję za to żadnych pieniędzy. Ale są to dwa doskonałe atlasy, które są naprawdę najnowocześniejsze.

Święty Most i Atlas biblijny Starszej Carty, ponownie autorstwa Aharoniego i Raineya, zostały bardzo, bardzo dobrze przyjęte i szeroko wykorzystywane. Dobra. Wielu z Was słyszało termin Żyzny Półksiężyc.

Zostało wymyślone przez Jamesa Breasteda, założyciela Instytutu Orientalnego na Uniwersytecie w Chicago. Pomysł Żyznego Półksiężycy był ideą pasa ziemi uprawnej, na której można było uprawiać ziemię. Można było żyć bardzo wygodnie tam, gdzie rozciągało się od Zatoki Perskiej w górę doliny Tygrysu i Eufratu, znowu, kraina Mezopotamii między rzekami, aż do gór Taurus lub gór Zagros, a następnie w dół do tego, co nazywamy Kanaanem lub południowym Lewantem, a potem także w dół do Doliny Nilu.

Ten pas w kształcie półksiężycy nazwano Żywnym Półksiężycem. Była to mniej więcej kolebka cywilizacji starożytnego Bliskiego Wschodu i bardzo ważne jest, aby to zrozumieć.

Widzicie tu inny obraz Żyznego Półksiężycy i ważnych imperiów zamieszkujących tę ziemię. Oczywiście mamy imperia w Mezopotamii, o których porozmawiamy szerzej w innym wykładzie, a także Egipt. A pomiędzy nimi jest Lewant.

Warto o tym pamiętać, ponieważ jest to most lądowy, bardzo wąska kraina łącząca Egipt i Mezopotamię oraz Azję Mniejszą i dalej. Pomyśl o tym jak o autostradzie. I znowu książka Ansona Raineya „The Sacred Bridge” daje tę wskazówkę.

Książka Jima Monsona „The Land Between” jest innym sposobem wyjaśnienia tego zjawiska. Jest to korytarz, którym można się dostać z tych różnych miejsc. Zatem jest to bardzo, bardzo strategiczne, istotne i ważne, jeśli masz ambicje geopolityczne, aby rozszerzyć swoje wpływy.

W rezultacie toczyły się o to walki od niepamiętnych czasów i trwają do dziś. A zatem macie na to te wskaźniki, ponieważ macie piękne świątynie i pozostałości, pozostałości architektoniczne w Egipcie i ogromne pozostałości w Mezopotamii, kiedy je odkopujecie. Ale w Krainie Pomiędzy, czyli Świętym Moście, w tym wąskim korytarzu, w południowym Lewancie, nie ma tych rozległych pozostałości w tak doskonałym stanie, w większości z powodu ciągłego przemieszczania się imperiów i armii przez ten korytarz, a wraz z nimi nadchodzi zniszczenie i, i, i przemoc.

Jest to więc ponownie bardzo strategiczna lokalizacja. To kraina, o którą toczą się walki od niepamiętnych czasów. I mam nadzieję, że rozumiesz dlaczego, ponieważ wszystko koncentruje się na dotarciu tutaj.

Nie możesz udać się na wschód; jest pustynia i znowu Morze Śródziemne blokuje cię od zachodu. Jest to więc bardzo, bardzo ważne miejsce strategiczne. OK, znowu nowoczesna mapa polityczna południowego Lewantu, czyli Izraela i Palestyny, Jordanii i Synaju, a potem bardziej fizyczna mapa.

Przyjrzymy się tym obszarom Ziemi Świętej w różnych sekcjach lub fragmentach i opiszemy tutaj ich historię oraz niektóre ważne miejsca. Ponownie, jadąc z zachodu, w Ziemi Świętej znajdziesz różnorodne ukształtowanie terenu i klimat. Wszyscy myślą, że Ziemia Święta to sucha i jałowa pustynia.

I tak nie jest. Część tak, ale większość nie. Przyjeżdżasz od zachodu, najpierw uderzasz w Szaron, czyli Równinę Filistyńską.

A potem traficie na tak zwaną Szefelę, czyli niziny, niziny. I znowu, to z perspektywy wzgórza nad nim. Właściwie jest to podgórze z dolinami.

I to jest obszar pograniczny dla większości Starego Testamentu. Jedziesz dalej na wschód i masz górzysty kraj, Harim po hebrajsku. A jest to górzysta kraina Judy, Efraima, Manasses i tak dalej, aż do doliny Jizreel.

A potem pojawia się cień deszczu, który jest tutaj pustynią judejską. A na północ od tego, mniej więcej, tylko skarpa w dół do Doliny Jordanu. Zatem na północy znajduje

się Góra Karmel, która w rzeczywistości jest grzbietem skierowanym na północny zachód do punktu nad Morzem Śródziemnym.

Wcześni Egipcjanie nazywali go Nosem Antylopy. Następnie mamy słynną Dolinę Jezreel, biblijny Armagedon, który w rzeczywistości przypomina autostradę międzystanową prowadzącą z równiny Akko aż do Doliny Rift lub Doliny Jordanu. I tylko tak można łatwo przedostać się z wybrzeża do Doliny Jordanu.

Poza tym trzeba pojechać przez góry. Ponownie, jest to bardzo, bardzo strategiczne i coś, czego każdy by chciał. Na północ od tego znajduje się Dolna i Górna Galilea.

Rozpakujemy to za kilka minut. Dolna Galilea to także szereg dolin ze wschodu na zachód. Górna Galilea to skarpa i region górzysty opadający na północy do rzeki Latani, który ponownie znajduje się we współczesnym Libanie.

Teraz idziemy dalej na wschód i mamy tak zwaną Dolinę Rift. Ta Dolina Rift zaczyna się wysoko w górach antylibańskich i biegnie w dół przez Jezioro Hula, Jezioro Galilejskie, rzekę Jordan, Morze Martwe i Aravah aż do Zatoki Akaba lub Ejlat, a następnie w dół do Afryka, gdzie to trwa. A to ogromny, ogromny spadek.

To jak wielka depresja. Ponownie, poziom Morza Martwego jest najniższym punktem na ziemi nad wodą. To jest spotkanie dwóch płyt, płyty afrykańskiej i płyty azjatyckiej.

Płyty te ponownie przesuwają się i przemieszczają na północ i południe, co powoduje aktywność sejsmiczną. Zatem istnieje bardzo bogata historia aktywności sejsmicznej w Ziemi Świętej. Ostatnie potężne trzęsienie miało miejsce w 1927 r., jak sądzę, w 1927 lub 1929 r. i spowodowało ogromne zniszczenia w domach i mieniu.

I w trakcie całej tej działalności, a raczej w starożytności, było wiele nagrań potężnych trzęsień ziemi. Oczywiście najśłynniejszy z nich znajduje się w Księdze Amosa 1:1, gdzie Amos otwiera swoją wyrocznię, swoje proroctwo wraz z czasem wystąpienia tego, o czym wspomina po trzęsieniu ziemi. I to trzęsienie ziemi za panowania Uzjasza wyrządziło tak wiele szkód, prawdopodobnie około 760, 750 p.n.e.

Kolejna wydarzyła się w 31 roku p.n.e. i widzieliśmy zniszczenia w wielu miejscach, w tym w Khirbet Qumran, osadzie, w której żyli esseńczycy, którzy skopiowali Zwoje znad Morza Martwego. Oto kolejny podział tych podregionów. Tutaj teraz podążaj dalej na wschód i dojdiesz do płaskowyżu.

W południowej lub środkowej Jordanii znajduje się biblijny brzeg Hami, kraina stołowa o wysokości około 700 metrów, która jest mniej więcej równoległa do szczytów wzgórz, czyli gór. A potem mamy dolny i górny Gilead, który jest górzysty, a następnie Baszan, który dziś nazywany jest Wzgórzami Golan. Ponownie, obszar

bardzo wulkaniczny, bardzo nierówny, ale także żyzny, jeśli możesz, jeśli możesz go uprawiać.

Dalej na południe znajduje się biblijna rzeka Arnon, Wadi Mujib, i płaskowyż Karak, zwany ponownie Debon, oraz płaskowyż Karak, który leży nad rzeką Arnon. A potem na południe do biblijnego Edomu, czyli wysokich, górzystych gór z nubijskiego piaskowca, które znowu są bardzo suche, ale szczyty gór wznoszą się na wysokość około 3500 stóp, co umożliwia uprawę roli. I tak właśnie było, pierwsi Edomici używali tego, a my to rozpakujemy i będziemy kontynuować.

Oto mapa reliefowa pokazująca tę bardzo głęboką dolinę ryftową przechodzącą tutaj, oddzielającą Cisjordanę na zachodzie Jordanii od Transjordanii. Dobre zdjęcia, które nam pomogą. Dobra.

Ponownie, różnica między dwoma talerzami, talerzem afrykańskim i azjatyckim, przepraszam, talerzem arabskim lub talerzem tunezyjskim. I znowu przekroje terenu i występujące tam różnice wzniesień i topografii. Dobra.

Ziemia Izraela miała różne nazwy i granice. Ziemia Kanaan w Biblii miała granicę, która najwyraźniej nie obejmowała Transjordanii, ale także, ale obejmowała także Wzgórza Golan, biblijny Baszan, aż do Syrii. I to było jedno z określeń biblijnej krainy Kanaan.

A tutaj mamy trochę podróży tam 12 szpiegów, którzy udali się tam i sprawdzili ten kraj. Dobra. W okresie monarchii żydowskiej w Starym Testamencie, u jej szczytu, Izrael obejmował bardzo duży obszar, aż do Syrii, aż do rzeki Eufkrat.

Dawid i Salomon zawarli traktaty i porozumienia z tymi królestwami, które znacznie rozszerzyły kraj. A potem ponownie, później, podczas podzielonej monarchii, skurczyło się to, co najważniejsze, gdy imperium syryjskie zaczęło się rozszerzać. Ziemia Izraela, czyli ziemia biblijna, ma w starożytności rozległą sieć dróg .

Drogi, które powinniśmy wskazać głównie w Transjordanii, to Droga Królewska, nazwana na cześć czterech królów, którzy przybyli i zaatakowali miasta na równinie w Księdze Rodzaju 14. Ale to znowu następuje po wzniesieniach i, i w, w, w Moabie, Edomie, a następnie na terytorium Ammonitów i dalej. Na wschód od niej, czego tu nie pokazano, znajduje się coś, co nazywamy pustynną drogą lub pustynną autostradą.

To jest droga Izraelitów z Mojżeszem. Chcieli udać się Drogą Królewską, gdzie było dużo wody i zboża do wyżywienia, ale nie pozwolono im tego zrobić. Musieli więc udać się na pustynną autostradę, która jest łatwiejsza do przebycia, ale sucha, a na pustynnej drodze brakuje wody.

Ale tak czy inaczej, to są dwie tamtejsze trasy z północy na południe. Szlaków ze wschodu na zachód jest kilka, ale najważniejsza trasa z północy na południe w Cisjordan nazywana jest Drogą Patriarchów lub Szlakiem Patriarchów . Ciągnie się ona od Beer-Szeby aż do Dotanu i dalej stamtąd.

A to podąża za grzbietem wzgórze. A jeśli spróbujesz udać się na zachód od tego i na wschód od tego i spróbujesz udać się na północ i południe, będzie to bardzo trudne, ponieważ po prostu będziesz chodził w górę i w dół do i z Wadis. Ale to zapewnia jedną z niewielu tras północ-południe w Cisjordan .

Główną trasą jest także trasa przybrzeżna, często nazywana po łacinie drogą morską lub via Maris, ale która biegnie wzdłuż północnego Synaju i wzdłuż wybrzeża lub blisko niego, przerywa i prowadzi do Jeziora Galilejskiego i w stronę Damaszku. To są podstawowe sieci drogowe i podsieci, w których znajdują się mniejsze drogi biegnące w różnych kierunkach. Widok satelitarny Galilei.

Można tu zobaczyć równiny Akko, a także współczesne miasta Hajfa i Akko. Rosz HaNikra, czyli tutaj drabina Tyru . Znowu Jezioro Galilejskie.

Nie możesz tego zbyt dobrze rozróżnić, ale możesz zobaczyć niektóre z tych dolin i gór ze wschodu na zachód, biegnących na wschód, w stronę Morza Galilejskiego. Teraz porozmawiamy o tym lub obejrzymy więcej slajdów na ten temat, ale wiatr wiałby znad Morza Śródziemnego i wiał przez te doliny, tworząc coś w rodzaju tunelu aerodynamicznego, przechodził przez Jezioro Galilejskie i uderzał w skarpe tam na Wzgórze Golan i wywołały wiele zamieszania. Inaczej rozumiemy to jako burze lub bardzo wzburzone, wzburzone wody w Morzu Galilejskim, które powodują wzburzenie jeziora.

I to jest oczywiście wyjaśnienie burz, które uczniowie musieli znosić w Ewangeliach, gdy łowili ryby. Dzieje się tak z powodu wiatrów wiejących przez te doliny znad Morza Śródziemnego. OK, region Galilei to znowu równina Akko.

Robimy tu zdjęcie z Góry Karmel, patrząc na północ, na Akko, a potem na granicę, współczesną granicę polityczną między Izraelem a Libanem. To w zasadzie zdjęcie z tego miejsca, które pozwala nam zrozumieć, jak to wygląda. I znowu drabina Tyru , granica w tym miejscu, a to pokazuje Morze Śródziemne tutaj, na północ od Akko.

Za linią brzegową znajduje się obszar podgórski zwany Szefelą Izraela lub Szefelą Galilei. W czasach monarchii był to region przygraniczny. Mamy dwa słynne teksty, 1 Król. 9 i 2 Kronik 8, mówiące o tym, jak Salomon zawierał umowę z Hiramem, królem Tyru .

Hiram, król Tyru, zapewniał Salomonowi wiedzę, architekturę i cedr do budowy jego pałaców i świątyni. I Salomon musiał mu zapłacić, więc oddał część ziemi zwanej Kabal. I to zawsze było sednem dla interpretatorów Biblii.

Co to dokładnie oznacza? Może to oznaczać coś w rodzaju bezwartościowej ziemi lub cokolwiek innego. A w ziemi Kabal Hiram nie był zadowolony z tego, co otrzymał. Ale w latach 80. i 90. XX w. Zvi Gal, izraelski archeolog, odkopał stanowisko zwane Horvat Rosh Zayit, głowa Oliwki, szczytu Oliwki.

I wierzy, że odkrył biblijną kabałę. A była to twierdza z czasów Salomona. Pytanie brzmi, czy był to Fenicjanin? Czy pochodziło to od Hiram, czy od Salomona? Ale bardzo ważne miejsce, miejsce z X wieku w Galilei, na pograniczu Izraela i Fenicji.

To jest widok na Hajfę, często uważaną za San Francisco współczesnego Izraela. I znowu, w starożytności tam, gdzie jest dzisiaj Hajfa, nie było zbyt wiele aktywności. Miasta znajdowały się raczej w dolinach i okolicach Góry Karmel, niekoniecznie na niej.

Rozmawialiśmy już o Akko. Ponownie, to spojrzenie na południe, w stronę Góry Karmel. A Akko jest znowu miastem fenickim i bardzo ważnym miastem historycznym.

To, co tu widzimy, to pozostałości krzyżowca. Znajdował się tu zamek krzyżowców i miasto. Ostatni, który faktycznie upadł po upadku królestw krzyżowców.

I Napoleon faktycznie walczył tutaj z armią osmańską. A na wschodzie znajduje się wzgórze zwane Wzgórzem Napoleona, gdzie miał swoją artylerię. I to właściwie jest także starożytna opowieść o starożytnej Akko.

Oto kilka zdjęć Górnej Galilei. I widać coś w rodzaju tej stromej skarpy. Następnie opada w dół, a szczyt skarpy opada lekko w kierunku północnym. Następnie uchodzi do rzeki Latani w Libanie.

To miejsce, do dziś, nie jest szczególnie zaludnione i niezbyt zaludnione. Jednak w latach pięćdziesiątych XX wieku Yohanan Aharoni, nasz najwcześniejszy izraelski geograf, przeprowadził badania archeologiczne, jedne z pierwszych na tym obszarze, i odkrył wczesne wioski Żelaza I. I ponownie zidentyfikował te osady jako wsie osadnictwa izraelskiego w Galilei i opublikował je w języku hebrajskim.

Swoją rozprawę doktorską opublikował pod koniec lat pięćdziesiątych. Wykonał więc tutaj pionierską pracę, a inni poszli za nim i znaleźli więcej takich witryn. To jedno z miast w Górnej Galilei, Kedesz, które zostało odkopane.

I to znowu epoka żelaza, ale także okres perski i epoka hellenistyczna. Baram to druga świątynia i późniejsze miejsce w Górnej Galilei. A to jest jedna z dwóch synagog, które były w starożytności w Baram.

Fasada tej synagogi została odrestaurowana i stoi do dziś. Zamek Montfort, jeden z zamków krzyżowców w Ziemi Świętej, oczywiście w ruinie, bardzo blisko granicy libańskiej i tam zarośnięty. Dolna Galilea, znowu, masz te doliny i grzbiety.

Jest więc znacznie bardziej sprzyjający uprawie i osadnictwu i był silnie zasiedlony na przestrzeni dziejów. Dobrze zdjęcie jednej z dolin, a następnie jednego z nowoczesnych miast i niektórych prac rolniczych. Yodfat lub Jotapata to miasto wspomniane w wojnach żydowskich przez Józefa Flawiusza.

Właściwie był tu jednym z liderów. Kiedyś było to, wiercie lub nie, ogromne miasto otoczone murami, a dziś jałowe wzgórze w ruinie. I to również zostało odkopane.

Ale ważne miejsce historyczne podczas buntu Żydów przeciwko Rzymowi w latach 66–70 n.e. Inne ważne miasto w Galilei nazywało się po hebrajsku Seforis , czyli Sepora. Było to miasto kwitnące w czasach Chrystusa, położone zaledwie kilka mil od Nazaretu.

Seforisa Nazaret był czymś w rodzaju wspólnoty sypialni, którą nazywamy . Jak na ironię, Ewangelie nie wspominają o tym pięknym, wspaniałym grecko-rzymskim mieście ani, jak sądzę, o Tyberiadzie, która była stolicą Galilei pod rządami Antypasa. Więc znowu Ewangelie były bardzo skupione.

A czy Jezus przyszedł tutaj, do Seforis ? On musi mieć. Ale nie wspomniane w Ewangeljach. Ale mimo to jest to niesamowite miasto.

Niektórzy uczeni sugerują, że zarówno Józef, jak i Jezus pracowali tu jako kamieniarze, jako robotnicy, budując to piękne miasto. Tego po prostu nie wiemy, ale możemy się tylko domyślać. Dziś Seforis to zrujnowany Nazaret.

Oczywiście ze względu na związek z Jezusem Chrystusem jest to duże miasto. Jest to współczesna rekonstrukcja wioski Nazaret z czasów Chrystusa. I wykonali bardzo dobrą robotę, odtwarzając synagogę i niektóre domy w samym środku współczesnego miasta.

Z Nazaretu można spojrzeć na południe, na Dolinę Jizreel. Piękny widok tutaj. A piękną kształtną górą jest góra Tabor, słynna oczywiście z rozdziału Sędziów 5, w którym Debora i Barak pokonali Syserę i koalicję kananejską.

Znajduje się to także w pobliżu miejsca, w którym mieszkańcy Nazaretu, synagogi, chcieli zrzucić Jezusa z urwiska z powodu jego wypowiedzi w synagodze. To

nowoczesne miasto Kana, niekoniecznie tam, gdzie wydarzył się cud, ale to jest tego obraz. Większość uczonych uważa, że istnieją ruiny, które faktycznie znajdują się w Kanie.

Sfat to prawdopodobnie biblijne miasto na wzgórzu. Znów jedno z tych miast w dolnej Galilei na grzbiecie, na szczycie wzgórza. Piękne miasto, miasto rzemieślników i centrum kabalistycznego mistycyzmu żydowskiego.

Mamy tu po prostu sekcje różnych regionów geograficznych, w tym Wielką Rift Valley. Jezioro Galilejskie, Jom Kinneret, ma kształt harfy. Jezioro Galilejskie od niepamiętnych czasów było źródłem wody, nawadnianiem okolicznych gospodarstw i słynęło z rybołówstwa.

Zatem w starożytności wokół jej brzegów istniała bardzo bogata cywilizacja. I oczywiście znamy to głównie z ewangelii o Jezusie i uczniach oraz ich miastach, Magdali, Kafarnaum i Betsaidzie. Teraz Morze Galilejskie jest słodką wodą; to woda słodka, ale znajduje się także poniżej poziomu morza.

Znajduje się w tej dolinie ryftu, nieco na północ od Jeziora Galilejskiego, szczelina opada poniżej poziomu morza, a następnie opada aż do Morza Martwego, które jest również najniższym punktem na ziemi, suchy punkt na ziemi i bez żadnego wylotu. Zatem Morze Martwe jest wyjątkowo słone. Jeszcze kilka zdjęć Jeziora Galilejskiego i jego okolic.

Na północ od Jeziora Galilejskiego znajduje się jezioro Hula, czyli Basen Hula, a tutaj jest doskonała stara fotografia jeziora Hula. Problem w tym, że było bardzo podmokłe i było w zasadzie idealnym laboratorium dla komarów i malarii. I tak, kiedy Żydzi rozpoczęli swoją imigrację do Palestyny, bardzo tanio kupili tę ziemię od nieobecnych właścicieli ziemskich i osuszyli to bagno wielkim kosztem i cierpieniem, ale osuszyli bagno i uczynili z niego żyzny obszar do uprawy.

Część z nich pozostaje do dziś jako rodzaj parku narodowego dla ptaków wędrownych i tak dalej. Część z nich nadal pozostaje, ale większość została osuszona i obecnie jest uprawiana. Wspaniałe zdjęcie Morza Galilejskiego z Góry Błogosławieństw, znajdującego się tam włoskiego kościoła, z widokiem na Wzgórze Golan.

Znowu widać tę skarpe, gdzie wiatr wieje z zachodu i uderza w nią, a potem krąży wokół jeziora i powoduje burze. I znowu inne widoki na jezioro. Zobaczmy to za chwilę, ale tutaj jest dobry widok na niektóre miejsca historyczne.

To jest, cóż, zacniemy od nowa, z Horns of Hattin, Karnei Hattin. To tutaj armia krzyżowców, Łacińskie Królestwo Jerozolimy, została ostatecznie pokonana przez

Saladyna w 1187 r., a właściwie 4 lipca 1187 r., w tej epickiej bitwie. Krzyżowcy nie zabrali ze sobą wystarczającej ilości wody i umierali z pragnienia.

Widzieli Morze Galilejskie, ale armia muzułmańska zagroziła im drogę. To jest góra Arbel, która jest rodzajem skały Gibraltaru w Izraelu. I niesamowite widoki ze szczytu, to jedno z moich ulubionych miejsc, z których mogę zobaczyć całą ziemię Izraela.

Poniżej znajduje się Równina Gennesar, która jest częścią tej międzynarodowej autostrady, czyli Via Maris, która biegnie od wybrzeża aż do Damaszku. A więc sporo historii w tych dwóch miejscach. Jest szczyt góry Arbel.

Spójrz na ten widok, a na tej stronie będziesz mógł zobaczyć i omówić całą galilejską służbę Jezusa Chrystusa oraz wskazać, gdzie Jezus odwiedził. Magdala, Kafarnaum, Betsaida i tak dalej. Do ważnych stanowisk archeologicznych w Galilei należą Dan i Chasor.

To jest wyżyna w Dan i obszar A w Chasor, gdzie znajduje się komora bramna, brama sześciokomorowa, datowana na czasy Salomona. Góra Hermon jest najwyższym punktem w Izraelu i przez większość czasu jest pokryta śniegiem. Legenda głosi – i wierzę, że Józef Flawiusz o tym wspomina – że Herod Wielki przyjmował gości w świątyni i kazał grupom lub robotnikom udać się na szczyt góry Hermon, wylupać ogromne bloki lodu i śniegu i umieścić je w wozy i ciągną to aż do Jerozolimy, żeby mogli dodać lód do lemoniady lub mrożonej herbaty, podczas gdy on będzie zabawiał gości.

A to trudny sposób na zdobycie kostki lodu, ale właśnie to musieli zrobić. Znowu wspaniały widok na dolinę Jezreel. Znowu góra Tabor, wzgórze Moreh.

To chyba droga do Doliny Heroda i na górę Gilboa. A więc znowu niesamowity widok na historię biblijną z tego punktu widzenia. I znowu mamy Dolinę Akko, która zaczyna się od wybrzeża, przez równinę Akko, przez to wąskie wąwóz, a następnie Dolinę Jezreel, która znowu jest dobrze znana w historii.

A swoją drogą, ostatnią szarżą kawalerii, jak sądzę, podczas I wojny światowej była bitwa kawalerii w dolinie Jezreel pomiędzy Turkami a Siłami Ekspedycyjnymi Armii Brytyjskiej. To jest Dolina Heroda, a dalej w dół w kierunku Beit Shan i Rift lub Doliny Jordanu. To wczesne zdjęcie góry Tabor, które zostało pokolorowane.

Góra Tabor była Kananejczykiem, świętą dla Kananejczyków. Ma kształt kobiecej piersi, jest pięknie symetryczny i był uważany za miejsce kultu, w pewnym sensie związane z płodnością. Na górze znajduje się rzymska świątynia, prawdopodobnie jedno z miejsc przemienienia opisane w Ewangeliach.

Inni twierdzą, że byłaby to góra Hermon. Nie wiemy tego na pewno. Ale nawet w dzisiejszych czasach izraelskie pary chodziły tam, obściskowały się, całowały i tak dalej, ponieważ było to w pewnym sensie miejsce, w którym, nawet w czasach nowożytnych, panowała idea płodności.

A to jest góra Tabor. A najważniejsze było jednak miejsce, do którego zeszli Izraelici. Plemiona Izraela zjednoczyły się na szczycie tej góry i pod wodzą Debory i Baraka zeszły i pokonały Kananejczyków, którzy utknęli w rzece Kiszon i nie mogli manewrować.

Góra Karmel znowu nie jest górą taką jak Tabor. Góra Karmel jest w rzeczywistości grzbietem, a koniec pasma to, jak widać po prawej stronie zdjęcia, płaszczyna Akko patrząca na górę Karmel. Jest jeszcze kilka innych zdjęć Góry Karmel i oczywiście posąg Eliasza.

Idąc na wschód do Doliny Harod, a potem jest tu szczelina, Dolina Jordanu, mamy tutaj górę Gilboa, gdzie zamordowano Saula i jego synów, oraz Tel Jizreel, które było Omride, a właściwie placówką wojskową lub twierdza i pałac, które odkopano około 30 lat temu i nadal trwają tam nowe wykopaliska. Zatem znowu ważny punkt widzenia, ponieważ mamy tu dużo historii biblijnej. Gdzieś w tej okolicy znajdowało się źródło Jezreel, winnica Nabota.

Znaleźli prasy do wina, bardzo duże prasy do wina, więc prawdopodobnie to była kraina Nabota, której pragnął Achab. Achab i Izebel, ich pałac, byli tutaj. Ein Harod, zobaczymy więcej zdjęć, było miejscem, gdzie Gedeon wybrał swoją armię do walki z Madianitami.

Następnie góra Gilboa jest ponownie miejscem śmierci Saula i jego synów, gdy walczyli z Filistynami. Kilka zbliżeń wykopalisk w Jizreel. Jest zbliżenie na Źródło Haroda.

Możesz dzisiaj udać się tam, tak jak robią to izraelscy żołnierze, i odtworzyć, w jaki sposób Gideon wybierał swoich ludzi. Widzimy więc, że kontekst geograficzny ponownie nadaje archeologii pewnego rodzaju ramę, ramę obrazu, ponieważ rozumiemy otoczenie, kontekst regionalny tych miejsc i wydarzeń. Doskonały widok na górę Gilboa, tak jak wygląda dzisiaj.

OK, a dolina Harod kończy się w, patrząc na zachód, w górę doliny Harod, ale kończy się w dolinie Jordanu. A jest tu duże miasto. Widzieliśmy to zdjęcie w kontekście naszego przedstawienia Beit Shan. I znowu, gdy Filistyni znaleźli ciało Saula i Jonatana, powiesili je na ścianie swojej świątyni w Beit Shan.

Mężowie z Jabesz w Gileadzie uratowali te ciała i spalili je. Beit Shan było ponownie głównym miastem Starego Testamentu, ale także Nowego Testamentu. Jest to jedna

z głównych, prawdopodobnie via , nie via , ale raczej Carto Maximus of Scytropolis , grecko-rzymska nazwa Beit Shan.

A oto Tel. Spójrz, jak wysoka jest nad miastem grecko-rzymskim. To jest na szczycie Tel i jest to świątynia kananejska, którą odkopano z późnego okresu brązu.

To jest dr Jeffrey Hudon i jego nauczanie na temat archeologii biblijnej. To jest sesja 5, Arena Geograficzna, Część 1.